

P7_TA(2013)0516

Bangladesh: mänskliga rättigheter och det kommande valet

Europaparlamentets resolution av den 21 november 2013 om Bangladesh: de mänskliga rättigheterna och det förestående valet (2013/2951(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Bangladesh, särskilt resolutionerna av den 23 maj 2013¹, 14 mars 2013², 17 januari 2013³, 10 juli 2008⁴ och 6 september 2007⁵,
- med beaktande av skrivelsen från Europeiska unionens uppdragschefer med anledning av Europadagen mot dödsstraff den 10 oktober 2013,
- med beaktande av uttalandet av den 12 augusti 2013 från EU:s delegation i Bangladesh om frihetsberövandet av Adilur Rahman Khan,
- med beaktande av uttalandet av den 6 november 2013 från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Navi Pillay, om dödsdomen i Bangladesh mot 152 soldater för det blodiga myteriet 2009,
- med beaktande av FN:s förklaring om försvarare av de mänskliga rättigheterna, som antogs av FN:s generalförsamling den 9 december 1998,
- med beaktande av den allmänna återkommande utvärderingen av Bangladesh för 2013,
- med beaktande av artiklarna 122.5 och 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. EU har goda och långvariga förbindelser med Bangladesh, bland annat genom samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling.
 - B. Parlamentsval ska hållas i Bangladesh före den 25 januari 2014, efter fem års styre av en vald, civil regering. Fria och rättvisa val som medger insyn är av stor betydelse för att stärka det relativt stabila demokratiska styre som landet har utvecklat under de senaste fem åren.
 - C. Hittills har runt 30 bangladeshier dödats och hundratals sårats i samband med politiskt våld under generalstrejker ("hartal") som Bangladeshs nationalistparti (BNP) under ledning av den tidigare premiärministern Begum Khaleda Zia uppmanat till. Det allierade partiet Jamaat-e-Islami har begärt att det förestående valet ska övervakas av en "partilös" expeditionsminister och uppmanat premiärminister Sheikh Hasina att avgå.
 - D. Arbetsnedläggelsen har fått till följd att fem ledande oppositionspolitiker gripits av regeringen och, enligt BNP-källor, till att runt 1 000 BNP-anhängare gripits i

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0230.

² Antagna texter, P7_TA(2013)0100.

³ Antagna texter, P7_TA(2013)0027.

⁴ EUT C 294 E, 3.12.2009, s. 77.

⁵ EUT C 187 E, 24.7.2008, s. 240.

landsbygdsområden sedan fredagen den 8 november 2013.

- E. De sittande ministrarna har avgått, och premiärminister Hasina från Awamiförbundet har erbjudit sig att bilda en regering som inbegriper samtliga partier. Det ledande oppositionspartiet har så här långt dock inte antagit erbjudandet.
- F. Genom åren har både BNP och Awamiförbundet haft motsägelsefulla och skiftande åsikter om fördelarna med en expeditonsministär. I maj 2011 ogiltigförklarade Högsta domstolen den 15 år gamla författningsbestämmelsen att en vald regering vid utgången av sin mandatperiod ska lämna ifrån sig makten till en utnämnd, opartisk expeditonsministär som ska övervaka ett nytt parlamentsval. Högsta domstolen slog emellertid fast att det ogiltigförklarade systemet kunde fortsätta att tillämpas under ytterligare två valperioder av hänsyn till ”säkerheten för staten och dess folk”. Systemet misskrediterades av den senaste, militärstödda expeditonsministären under 2007–2008, när denna vägrade att anordna val under närmare två års tid och lät fångsla ledarna för de två största partierna, Sheikh Hasina och Begum Khaleda Zia (tillsammans med hennes son Tarique Rahman).
- G. Efter domen lade Awamiförbundet fram en femtonde författningsändring och slopade systemet med en expeditonsministär, trots att BNP-oppositionen vägrade att samarbeta om denna reform.
- H. Sedan Sheikh Hasina kom till makten har det i Bangladesh genomförts fem regionalval som Awamiförbundet har förlorat och som inte har gett upphov till några anklagelser om oegentligheter.
- I. Den utfattiga delen av Bangladeshs befolkning, som är beroende av en daglig lön för att överleva, har drabbats hårt av strejkerna. Bangladeshs bräckliga ekonomi, som redan prövats av den senaste tidens traumatiska olyckor i konfektionsindustrin, lär fortsätta att ta stryk.
- J. Det förekommer beskyllningar om att Jamaat-e-Islami understöder strejkerna för att obstruera förfarandena i målen om krigsförbrytelser mot partiets ledare.
- K. Den 5 november 2013, i en av de största rättegångarna i historien, avkunnades dödsdomar mot 152 soldater av en specialdomstol tillsatt att döma i mål om brott begångna under myteriet 2009, då 74 personer, däribland 57 arméofficerare, brutalt mördades. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Navi Pillay, uttryckte bestörtning över dödsdomarna efter rapporter om att de tilltalade hade torterats och att massrättegångarna inte uppfyllde människorättsliga normer.
- L. Aktivister från icke-statliga organisationer, advokater, journalister och fackföreningsföreträdare som försvarar de medborgerliga rättigheterna är fortsatt under tryck. Myndigheterna har underlåtit att inleda ordentliga utredningar av utomrättsliga avrättningar, tortyr och försvinnanden, som i fallet med fackföreningsledaren och människorättsförsvararen Aminul Islam.
- 1. Europaparlamentet uttrycker djup oro över att vardagslivet i Bangladesh lamslagits till följd av de generalstrejker som organiserats av oppositionspartierna BNP och Jamaat-e-Islami och sammandrabbningen mellan de båda politiska lägren - Awamiförbundet och oppositionen -inför parlamentsvalet.

2. Europaparlamentet beklagar att Bangladeshs parlament inte lyckades få till stånd enighet mellan samtliga partier om regeringsmakten under perioden före valet, med tanke på att de flesta demokratier lyckas hantera denna fas utan expeditonsministär. Parlamentet väddar till Bangladeshs regering och opposition att sätta landets bästa i första rummet och att finna en kompromiss som ger Bangladeshs folk chansen att uttrycka sin vilja.
3. Europaparlamentet uttrycker sin erkänsla för Bangladeshs rykte som ett tolerant samhälle med många olika trosinriktningar, och fördömer grupper och fraktioner som försöker uppamma spänningar mellan folkgrupper för sina egna syftens skull. Parlamentet uppmanar alla grupper och individer att visa tolerans och återhållsamhet, särskilt inför, under och efter valet.
4. Europaparlamentet uppmanar samtliga parter att inte bojkotta valet, eftersom detta skulle beröva medborgarna en politisk valmöjlighet och undergräva Bangladeshs sociala och ekonomiska stabilitet och dess imponerande utveckling, särskilt i fråga om millenniemålen, katastrofhantering, arbetstagarättigheter och kvinnors egenmakt.
5. Europaparlamentet uppmanar Bangladeshs valkommission att organisera och övervaka nästa allmänna val på ett fullständigt öppet sätt. Parlamentet stöder erkännandet av nya politiska partier som har för avsikt att ställa upp i nästa allmänna val och som uppfyller rimliga krav på politisk medverkan och representation.
6. Europaparlamentet uppmanar alla politiska partier att avstå från alla former av våld och anstiftan till våld under valprocessen och att förhindra en upprepning av de våldsamma, politiskt motiverade sammandrabbningar som inträffade första halvåret 2013. Parlamentet uttrycker i detta sammanhang allvarlig oro över det politiskt motiverade våld som blossat upp på senare tid och som kostade tiotals människor livet i slutet av oktober 2013.
7. Europaparlamentet inser behovet av försoning, rättvisa och ansvarsutkrävande för de brott som begicks under 1971 års självständighetskrig. Parlamentet framhåller och stöder Folkrättstribunalens (ICT) viktiga roll i detta sammanhang.
8. Europaparlamentet beklagar emellertid djupt det växande antalet avrättningar som ska verkställas i Bangladesh och de massdödsdomar som avkunnats i rättegångarna mot de inblandade i 2009 års myteri vid gränsbevakningen. Parlamentet vidhåller att nationella och internationella normer för rättvisa rättegångar och korrekta förfaranden måste tillämpas.
9. Europaparlamentet upprepar sitt starka motstånd mot dödsstraffets tillämpning i alla situationer och under alla omständigheter, och uppmanar de behöriga myndigheterna i Bangladesh att införa ett officiellt moratorium för avrättningar som ett första steg mot ett avskaffande av dödsstraffet.
10. Europaparlamentet uppmanar Bangladeshs regering att återskapa det gynnsamma klimat för civilsamhällets organisationer, däribland människorättsförsvarare, som har bidragit så starkt till Bangladeshs utveckling, så att de kan bedriva sin verksamhet fritt.
11. Europaparlamentet uppmanar Bangladeshs myndigheter att genomföra snara, oberoende och insynsvänliga utredningar av fall där människorättsförsvarares rättigheter åsidosatts, bland annat genom hot, attacker, mord, tortyr och misshandel, så att alla ansvariga kan

identifieras och ställas inför rätta. Parlamentet framhåller särskilt fallet med fackföreningsledaren Aminul Islam och fallen med journalisterna Sagar Sarowar och Meherun Runi.

12. Europaparlamentet välkomnar det gemensamma initiativ om förbättrade arbetsförhållanden i konfektionsindustrin som tagits av Bangladeshs regering och Internationella arbetsorganisationen (ILO), i samarbete med regeringen och med arbetsgivar- och arbetstagarrepresentanter. Parlamentet uppmanar europeiska och andra internationella klädmärken att uppfylla de löften och utfästelser som gjordes efter att fabriken Rana Plaza rasat samman, bland annat inom ramen för överenskommelsen om brand- och byggnadssäkerhet i Bangladesh.
13. Europaparlamentet uppmanar Bangladeshs regering att slopa kravet på 30 procents "representativitet" för registrering av fackföreningar, att utvidga arbetslagstiftningens tillämpningsområde till arbetstagar-kategorier som hittills varit undantagna, att införa ett förbud mot arbetsgivares inblandning i interna fackföreningsfrågor, att utvidga arbetslagstiftningen till industriella frizoner (Export Processing Zones, EPZ) samt att garantera rätt till kollektivförhandlingar för organisationer för arbetstagares välbefinnande (WWA) och samtidigt göra det lättare att registrera WWA-organisationer.
14. Europaparlamentet ser fram emot att Bangladesh ska samarbeta fullt ut med FN:s fördragsorgan och skicka en stående inbjudan till de särskilda förfarandena i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s generalsekreterare, FN:s råd för mänskliga rättigheter samt Pakistans regering och parlament.